

بررسی رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی: مطالعه موردی واحد نجف آباد

دکتر عاصفه عاصمی*

دانشیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه اصفهان

دکتر سعید رجایی پور

استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه اصفهان

نرگس اورعی

کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی

علی اکبر میرزایی

کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی

تاریخ پذیرش: ۹۲/۱/۱۵

تاریخ دریافت: ۹۱/۹/۲۷

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر، بررسی رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف‌آباد است.

روش: روش انجام پژوهش توصیفی - پیمایشی است و جامعه پژوهش شامل دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف‌آباد بوده است. حجم نمونه با استفاده از جدول کرج‌سای و مورگان ۳۲۷ نفر برآورد گردید. برای گردآوری داده‌ها، از پرسشنامه محقق‌ساخته استفاده شده است.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که مهم‌ترین منبع اطلاعاتی برای دانشجویان، شخص آگاه در موضوع؛ مهم‌ترین هدف اطلاع‌یابی، نگارش پایان‌نامه و مهم‌ترین ابزار مورد استفاده، نرم‌افزار کتابخانه است. در هنگام استفاده از کتابخانه دانشگاه مهم‌ترین منبع اطلاعاتی، کتاب‌های درسی؛ مهم‌ترین هدف از جستجوی اطلاعات در کتابخانه، انجام تکلیف درسی؛ مؤثرترین ابزار مورد استفاده، نرم‌افزار کتابخانه، و مهم‌ترین منابع خدمات اطلاعاتی مورد

استفاده، خدمات مرجع است. در مطالعات تخصصی و غیرتخصصی، مهم‌ترین منبع اطلاعاتی مورد استفاده، کتاب؛ بیشترین مکان مطالعه، منزل و راه تهیه منابع اطلاعاتی اکثر دانشجویان خرید کتاب است. نتیجه: نتایج این پژوهش حاکی از این است که کتابخانه دانشگاهی و مهمتر از آن کتابداران نتوانسته‌اند نقش مهمی را در بر طرف کردن نیازهای اطلاعاتی و هدایت رفتارهای اطلاع‌یابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد نجف‌آباد ایفا نمایند، که به عنوان ضعف بزرگی محسوب شده و ناشی از ضعف برنامه‌ریزی و آگاهی در این زمینه می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: رفتار اطلاع‌یابی، نیاز اطلاعاتی، دانشجویان تحصیلات تکمیلی، دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد.

مقدمه

در عصر حاضر با موج وسیعی از اطلاعات مواجه شده‌ایم و هر روز شاهد افزایش و روند صعودی آن هستیم. با توجه به هجوم اطلاعاتی از یک سو و نقش اطلاعات در رشد و پرورش بشر و به تبع آن تمدن بشری از سوی دیگر، دستیابی به اطلاعات مفید و مورد نیاز از اهمیت خاص و ویژه‌ای برخوردار است. در این بین نگاه جدیدی نیز نسبت به نقش و جایگاه کتابخانه‌ها نیز به عنوان مراکز نگهداری و اشاعه اطلاعات و در نتیجه عملکرد آنها ایجاد شده است. کتابخانه‌ها باید خدماتی را که افراد جامعه آنها خواهان هستند، ارائه نمایند و زمانی در راه خدمت‌رسانی به جامعه خود توفیق خواهند یافت که ابتدا نیازهای اطلاعاتی آنها را به عنوان کانون و محور توجه شناسایی کرده و سپس در صدد پاسخگویی به آنها برآیند. مسلماً برآوردن نیازهای اطلاعاتی جز در سایه شناسایی رفتارهای اطلاع‌یابی استفاده‌کنندگان میسر نخواهد شد.

در سال‌های اخیر، تعداد دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد در کشور ما رشد چشمگیری داشته است. در دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد در کنار افزایش تعداد دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد تعداد و دامنه رشته‌های موجود در این دانشگاه، افزایش خیره‌کننده‌ای را به همراه داشته است؛ افزایش تعداد رشته‌های موجود و به دنبال آن افزایش تعداد دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد بالطبع تأثیر غیرقابل‌انکاری بر جامعه کتابخانه و نیازهای اطلاعاتی اعضای کتابخانه‌های این دانشگاه برجای گذاشته است. بنابراین، متناسب با تغییر ترکیب جامعه کتابخانه‌ها نیازهای اطلاعاتی نیز تغییر کرده و تشخیص صحیح و علمی این نیازها و حرکت در مسیر موازی با این تغییرات در جهت تدوین سیاست‌های متناسب و برنامه‌ریزی دقیق برای برآوردن نیازها مستلزم مطالعه رفتار اطلاعاتی اعضاست. گسترش روزافزون فناوری‌های اطلاعاتی و محمول‌های آن از قبیل ظهور کتب الکترونیکی و کتابخانه‌های دیجیتالی و محتوای بیشتر این منابع در قالب زبان انگلیسی ضرورت مطالعه رفتار اطلاع‌یابی استفاده‌کنندگان کتابخانه‌ها را دوچندان کرده است. مسائل و مشکلاتی در رفتار اطلاع‌یابی در بین گروه‌ها و رشته‌های مختلف دانشگاه آزاد نجف‌آباد وجود داشته و همچنین میزان توانایی و تسلط دانشجویان برای استفاده از اطلاعات در جهت رفع نیازهای اطلاعاتی نیز متفاوت است. عدم آگاهی از اطلاعات دقیق در باب نیازها و رفتارهای اطلاعاتی گروه‌های مختلف منجر به انجام چنین پژوهشی گردید. علاوه بر این، با انجام این پژوهش سعی در شناسایی مسائل و مشکلات رفتارهای ناشی از اطلاع‌یابی دانشجویان کارشناسی ارشد در این دانشگاه شد. بنابراین هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف‌آباد است. ضمناً پژوهش فوق سعی کرده به این پرسش‌ها پاسخ دهد:

۱. دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد برای اطلاع‌یابی سراغ کدامیک از منابع اطلاعاتی می‌روند؟

۲. اهداف اطلاع‌یابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد از منابع اطلاعاتی مختلف چیست؟

سوم: ابزارهای مورد استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد در اطلاع‌یابی از منابع اطلاعاتی چیست؟

چهارم: اطلاع‌یابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد از منابع اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه چگونه است؟

پنجم: اهداف اطلاع‌یابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد از منابع اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه چیست؟

ششم: ابزارهای مورد استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد در اطلاع‌یابی از منابع اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه چیست؟

هفتم: رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد در استفاده از خدمات اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه چیست؟

هشتم: رفتار مطالعاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد در مطالعات تخصصی چگونه است؟
 نهم: رفتار مطالعاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد در مطالعات غیر تخصصی چگونه است؟
 دهم: مشکلات دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد در اطلاع‌یابی از منابع اطلاعاتی کتابخانه چیست؟
 یازدهم: میزان اطلاع‌یابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد از منابع اطلاعاتی بین‌فردی، منابع سازمانی و کتابخانه‌ای، و سایر منابع اطلاعاتی چگونه است؟

پیشینه پژوهش

در پیوند با موضوع رفتار اطلاع‌یابی در بافت‌های مختلف، پژوهش‌های زیادی صورت گرفته است که ناشی از اهمیت اطلاعات و اطلاع‌یابی است. در پیوند با پژوهش حاضر، پژوهش‌هایی در داخل و خارج از کشور انجام شده که به طور خلاصه به آنها اشاره می‌شود.

مختارپور (۱۳۸۶) رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان ارشد و دکتری در دانشکده علوم تربیتی دانشگاه چمران اهواز را مورد مطالعه قرار داد و نتیجه گرفت که مشورت با فرد متخصصان در زمینه موضوعی در میان اعضای هر دو گروه در صدر شیوه‌های دسترسی به منابع اطلاعاتی است. بیشتر دانشجویان انگیزه خود را از جستجوی اطلاعات، تهیه گزارش‌های کلاسی و انجام تحقیقات علمی عنوان کرده‌اند. در میان دانشجویان کارشناسی ارشد، پایان‌نامه‌ها و در بین دانشجویان دکتری، نشریات ادواری بیشترین میزان استفاده را دارد. تمامی دانشجویان تحصیلات تکمیلی از اینترنت بعنوان یک مجرای اطلاعاتی جدید بهره می‌برند. عدم دسترسی به منابع در میان اعضای هر دو گروه در صدر مشکلات آنها به هنگام استفاده از منابع اطلاعاتی است.

خسروی (۱۳۸۸) در مطالعه و مقایسه رفتار اطلاع‌یابی مراجعان به کتابخانه پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران به این نتیجه رسید که انگیزه و هدف جستجوی اطلاعات انجام کارهای پژوهشی است و استفاده از سیستم‌های رایانه‌ای از مجاری دستیابی به منابع اطلاعاتی دارای اولویت است. مهم‌ترین مشکل در دستیابی به اطلاعات در مقطع کارشناسی یا پایین‌تر فاصله زیاد کتابخانه از محل کار و در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری نبود وقت جهت جستجوی اطلاعات اعلام شد.

نوروزی و دیگران (۱۳۸۹) با بررسی رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیات علمی دانشگاه اراک در استفاده از اینترنت دریافتند که مهمترین اهداف جستجوی اطلاعات اهداف پژوهشی، آموزشی و روزآمد کردن اطلاعات تخصصی است. بیشترین استفاده از

مجلات الکترونیکی و پایگاه‌های اطلاعاتی صورت می‌گیرد. ترافیک شبکه و پایین بودن سرعت اینترنت و عدم دستیابی به مدارک از عمده‌ترین مشکلات استفاده از این فناوری است.

شوق‌پور و دیگران (۱۳۸۹) بررسی رفتار اطلاع‌یابی هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی (منطقه دو) دریافتند که اکثراً، اعضای هیئت علمی تمام وقت دانشگاه‌های آزاد اسلامی منطقه دو به صورت حضوری از کتابخانه مربوطه استفاده می‌نمایند. تعداد اندکی از ایشان برای دستیابی به اطلاعات از اینترنت بهره‌مند می‌شوند. کتاب از جایگاه ویژه‌ای در بین منابع مورد استفاده ایشان برخوردار است.

فرانسیس (Francis, 2005)، در بررسی رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم اجتماعی سنت گوستین دریافت که اعضای هیئت علمی کتابهای درسی، و پس از آن مجلات تخصصی و تک‌نگاشت‌ها را مهم‌ترین منابع برای کارهای پژوهشی می‌دانند. این افراد منابع اصلی دسترسی به اطلاعات روزآمد را شماره‌های جاری مجلات و جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی بیان کردند که در بین پایگاه‌ها امرالد و اسکوپ بیشترین میزان مراجعه‌کننده را در بین اعضای هیئت علمی داشتند.

شیجا (sheeja, 2010) با انجام پژوهشی به بررسی رفتار اطلاع‌یابی محققان علوم و علوم اجتماعی در ۴ دانشگاه کرالا در هند پرداخت. نتایج تحقیق نشان داد که بیشتر دانشجویان دکتری علوم و علوم اجتماعی برای به‌روزکردن اطلاعات‌شان از نشریات الکترونیکی استفاده می‌کنند و بعد از آن دانشجویان علوم از تحقیقات اینترنتی ولی گروه علوم اجتماعی نشریات چاپی را مورد استفاده قرار می‌دهند و تفاوت معناداری بین دو گروه وجود ندارد. هر دو گروه معتقدند که کتابخانه تا حد متوسطی دستیابی به آخرین اطلاعات را فراهم می‌کند و تفاوت معناداری بین دو گروه وجود ندارد. هر دو گروه به وابستگی به کتابخانه‌های دیگر در برآوردن نیازهای اطلاعاتی خود معتقدند اما گروه علوم اجتماعی این وابستگی را بیشتر می‌دانند. هر دو گروه بر این عقیده‌اند که میزان دسترسی به نشریات الکترونیکی در کتابخانه‌ها مناسب است ولی تفاوت معناداری بین دو گروه در دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی وجود دارد.

معروف و انور (Maroof & Anvar, 2010) در بررسی رفتار اطلاع‌یابی هیئت علمی گروه علوم اجتماعی دانشگاه کویت به این نتیجه رسیدند که استفاده از این گروه از منابع غیرمعمول به‌طور قابل ملاحظه‌ای کمتر از منابع معمول است و کتاب‌ها و نشریات مهم‌ترین منابع برای رفع نیازهای اطلاعاتی است. در میان منابع غیررسمی، کنفرانس‌ها، کارشناسان موضوعی و همکاران اهمیت بیشتری از کتابداران دارند. میزان رضایت آنها از منابع غیررسمی مثبت و از کتاب‌ها و نشریات بیشتر است.

ویکرامنایاک (Wickramanayak, 2010) در پژوهشی برای بررسی رفتار اطلاع‌یابی هیئت علمی گروه مدیریت و تجارت دانشگاه‌های سریلانکا دریافت که اکثریت آنها به پژوهش بیش از تدریس علاقمند بودند و دارای مهارت‌های کتابخانه‌ای خوبی برای یافتن اطلاعات و دسترسی به خدمات داشتند. اغلب آنها به‌خاطر عدم کفایت منابع جاری نمی‌توانستند از اطلاعات به‌روز استفاده کنند. آنها از کتابداران در برآوردن نیازهای اطلاعاتی نسبتاً ناراضی بودند. به علت عدم آگاهی هیئت علمی از خدمات امانت بین کتابخانه‌ای به‌طور موثر استفاده نمی‌شد و به بیشتر آنها در زمینه دریافت انتشارات جدید اطلاع‌رسانی نمی‌شد.

نیو (Niu et al., 2010) به پژوهشی با عنوان مطالعه ملی رفتار اطلاع‌یابی جستجوگران دانشگاهی در ایالات متحده پرداختند. آنان با توجه به تاثیرات فناوری‌های جدید و راه‌های جدید جستجوی اطلاعات برای پشتیبانی تحقیقات با مطالعه و مقایسه رفتار اطلاع‌یابی به این نتیجه رسیدند که این رفتارها دچار تغییرات وسیعی شده است زیرا امکانات بهره‌گیری از روش‌های الکترونیکی برای

جستجو، اشتراک و ذخیره محتوی اطلاعات تغییرات زیادی را شاهد بوده، همانگونه که برای بهره‌مندی از خدمات کتابخانه نیز چنین است. همچنین، آنان به این نتیجه رسیدند که محققین در این ۵ دانشگاه رفتارهای اطلاع‌یابی مشابهی دارند.

هالدر (Halder et al., 2010) رفتار اطلاع‌یابی را از نظر متغیر تفاوت‌های جنسی در ۳ دانشگاه در بنگال غربی هند مورد مطالعه قرار داده و با مقایسه و رتبه‌بندی متغیرهای نیازهای اطلاعاتی انگیزه‌های جستجوی اطلاعات نحوه استفاده اطلاعات تنوع در جستجوی اطلاعات ماهیت دسترس‌پذیری منابع درگیر بودن با بکارگیری منابع و سطح ماهیت شناختی جستجو بین زنان و مردان به این نتایج دست یافتند که تفاوت‌های قابل توجهی در رفتار اطلاع‌یابی با توجه به جنسیت (زن یا مرد) وجود دارد. بطوریکه غیر از یک متغیر (تنوع در جستجو) زنان رتبه بالاتری را در سایر حوزه‌های جستجوی اطلاعات نسبت به مردان بدست آوردند.

کاتالانو (Catalano, 2012) به استخراج الگوهای رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی در تحقیقات تجربی منتشره از سال ۱۹۹۷ تا ۲۰۱۲ پرداخت. این بررسی نشان داد که دانشجویان تحصیلات تکمیلی مانند هر متقاضی دیگر اطلاعات، ابتدا تحقیقات خود را بر روی اینترنت شروع کرده و با مشاوران هیات علمی قبل از افراد دیگر مشورت می‌کنند. این گروه از کتابخانه، بسته به نوع مطالعات رشته خود، استفاده می‌کنند. علاوه بر این، رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان بین المللی و داخلی و همچنین دکتری و کارشناسی ارشد متفاوت است.

همانگونه که پیداست هیچکدام از تحقیقات ذکر شده به وسعت تحقیق حاضر به رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان کارشناسی ارشد یک دانشگاه نپرداخته‌اند. جامعه تحقیق اغلب این تحقیق‌ها دانشجویان کارشناسی ارشد نبوده و در محدود مواردی هم که جامعه تحقیق شامل دانشجویان ارشد بوده، موضوع از جنبه خاصی پیگیری شده؛ مثلاً، تاثیر اساتید بر رفتار آنان و یا رفتار آنان از لحاظ استفاده از وب بررسی شده است. در این تحقیق عوامل موثر بر رفتار اطلاع‌یابی جامعه تحقیق چه عوامل کلی و چه پارامترهایی در ارتباط با کتابخانه مربوط به جامعه تحقیق و نیز رفتارهای مطالعات تخصصی و عمومی و مشکلات اطلاع‌یابی دانشجویان ارشد دانشگاه آزاد نجف‌آباد بطور کامل بررسی می‌شود.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی-پیمایشی است. جامعه پژوهش شامل کلیه دانشجویان تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد) دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد در سال تحصیلی ۱۳۹۰-۱۳۸۹ است که شامل ۲۱۵۷ نفر بود. در این تحقیق، چون جامعه آماری دارای ساختاری متنجانس و همگن بود، از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده جهت انتخاب نمونه آماری استفاده شده است. حجم نمونه با استفاده از جدول کرج سای و مورگان (۱۹۷۲) تعداد ۳۲۷ نفر برآورد گردید. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه محقق ساخته بوده که در ۳ بخش تنظیم شد (جدول ۱). برای بررسی روایی صوری و محتوایی پرسشنامه، نظرات ۷ نفر از صاحب نظران و استادان متخصص در این زمینه جمع‌آوری و پرسشنامه براین اساس اصلاح شد. برای سنجش پایایی پرسشنامه با استفاده از نرم‌افزار SPSS، ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۷ محاسبه گردید.

جدول ۱. ساختار پرسشنامه

۳ سؤال	رفتار اطلاع‌یابی از منابع اطلاعاتی مختلف	بخش ۱
۴ سؤال	رفتار اطلاع‌یابی از منابع اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه	
۴ سؤال	رفتار اطلاع‌یابی در مطالعات تخصصی	
۴ سؤال	رفتار اطلاع‌یابی در مطالعات غیر تخصصی	
در قالب یک سؤال با یازده گزینه	مشکلات اطلاع‌یابی از کتابخانه	بخش ۲
۲۰ سؤال	اطلاع‌یابی از منابع بین فردی؛ منابع سازمانی و کتابخانه‌ای؛ و متغیر سایر منابع	بخش ۳

تعداد ۳۲۷ عدد پرسشنامه بین دانشجویان کارشناسی ارشد رشته‌های فنی مهندسی و رشته‌های علوم انسانی توزیع گردید که از کل پرسشنامه‌های توزیع شده ۲۳۹ عدد پاسخنامه، یعنی ۷۳ درصد برگشت داده شد. برای تجزیه و تحلیل نتایج، از نرم‌افزار آماری SPSS ویرایش ۱۷ در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

با استفاده از آزمون کولموگروف - سمیرنوف، نرمال بودن توزیع متغیرهای منابع بین فردی، منابع سازمانی و کتابخانه‌ای، و سایر منابع بررسی شد و برای آزمون متغیرها در سطح آمار توصیفی از آماره‌هایی نظیر درصد، میانگین و انحراف استاندارد، و در سطح آمار استنباطی از آزمون استودنت تک‌نمونه‌ای استفاده شد. یافته‌های پژوهش در قالب پاسخ به پرسش‌های پژوهش به شرح زیر ارایه می‌شود:

پاسخ پرسش ۱. دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد برای اطلاع‌یابی سراغ کدامیک از منابع اطلاعاتی می‌روند؟

جدول ۱. توزیع فراوانی و درصد استفاده از منابع اطلاعاتی مختلف

نام منبع	فراوانی	درصد
بحث با همکاران	۴۵	۱۲/۶
مراجعه به شخص آگاه در موضوع	۱۲۷	۳۵/۶
مراجعه به همکلاسی	۵۲	۱۴/۵
بحث با کتابدار یا کارمند مرجع کتابخانه	۳۸	۱۰/۶
مقالات نقد و بررسی	۲۰	۵/۶
چکیده‌نامه‌ها	۶	۱/۷
فهرست کتابخانه	۶۷	۱۸/۸
نمایه‌ها	۲	۰/۶
کل	۳۵۷	۱۰۰

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود بیشتر افراد یعنی ۳۵/۶٪ برای جستجوی اطلاعات به شخص آگاه در زمینه موضوع مورد نظر مراجعه می‌کنند؛ و کمترین فراوانی به استفاده از نمایه یعنی ۰/۶٪ اختصاص دارد. سهم مجلات چکیده‌نامه‌ها نیز ناچیز است (۷/۱). فهرست کتابخانه با ۸/۱۸٪ سهم قابل توجهی در اطلاع‌یابی دانشجویان دارد.

پاسخ پرسش ۲. اهداف اطلاع‌یابی دانشجویان از منابع اطلاعاتی مختلف چیست؟

جدول ۲. توزیع فراوانی و درصد اهداف اطلاع‌یابی دانشجویان از منابع اطلاعاتی مختلف

هدف از جستجوی اطلاعات	فراوانی	درصد
روزآمد نگه‌داشتن اطلاعات	۱۰۱	۱۶
انجام کار پژوهشی	۸۵	۱۳/۵
نوشتن مقاله	۷۳	۱۱/۶
برای پایان‌نامه	۱۹۶	۳۱/۲
نگارش کتاب	۲۰	۳/۲
انجام تکلیف درسی	۱۵۴	۲۴/۵
کل	۶۲۹	۱۰۰

جدول ۲ نشان می‌دهد که بالاترین درصد (۳۱/۲٪) به افرادی اختصاص دارد که هدف از جستجوی اطلاعات آن‌ها انجام کار پایان‌نامه و پایین‌ترین درصد یعنی ۳/۲٪ به نگارش کتاب اختصاص دارد. بعد از پایان‌نامه، انجام تکلیف درسی با ۲۴/۵ درصد در ردیف دوم اهداف اطلاع‌یابی قرار داشته است.

پاسخ پرسش ۳. ابزارهای مورد استفاده دانشجویان در اطلاع‌یابی از منابع اطلاعاتی چیست؟

جدول ۳. توزیع فراوانی و درصد استفاده از ابزار اطلاع‌یابی مختلف توسط دانشجویان

درصد	فراوانی	ابزار اطلاع‌یابی
۴۷/۹	۱۹۲	جستجو با نرم‌افزار کتابخانه
۳/۵	۱۴	نمایه مجلات
۸/۵	۳۴	چکیده‌نامه‌ها
۱۶/۹	۶۸	رفرنس‌های کتاب
۲۲	۸۸	رفرنس‌های مقالات
۱/۲	۵	نقد و بررسی‌ها
۱۰۰	۴۰۱	کل

جدول ۳ نشان می‌دهد که ۴۷/۹٪ افراد از طریق جستجو در نرم‌افزار کتابخانه به منابع مورد نیاز خود دسترسی پیدا می‌کنند و کمترین فراوانی به استفاده از نقد و بررسی‌ها تعلق دارد. نمایه مجلات نیز فراوانی کمی را به خود اختصاص داده است (۳/۵٪) که ناشی از کم بودن این نوع منابع و ناآگاهی افراد از این نوع منابع می‌باشد.

پاسخ پرسش ۴. میزان اطلاع‌یابی دانشجویان از منابع اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه چگونه است؟

جدول ۴. توزیع فراوانی و درصد اطلاع‌یابی دانشجویان از منابع اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه

درصد	فراوانی	منابع اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه
۴۳/۵	۱۶۸	کتاب‌های درسی
۸/۵	۳۳	کتاب‌های غیر درسی
۱۸/۴	۷۱	کتاب‌های مرجع
۲۸/۵	۱۱۰	پایان‌نامه
۱/۱	۴	نمایه‌نامه‌ها و چکیده‌نامه‌ها
۱۰۰	۳۸۶	کل

جدول ۴ نشان می‌دهد که ۴۳/۵٪ افراد با کتاب‌های درسی موجود در کتابخانه دانشگاه به جستجوی اطلاعات می‌پردازند و کمترین منبع مورد استفاده آنان از کتابخانه دانشگاه برای اطلاع‌یابی، نمایه‌نامه‌ها و چکیده‌نامه‌ها (۱/۱٪) است. بیشترین فراوانی بعد از کتاب‌های درسی مربوط به پایان‌نامه‌ها است (۲۸/۵٪).

پاسخ پرسش ۵. اهداف اطلاع‌یابی دانشجویان از منابع اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه چیست؟

جدول ۵. توزیع فراوانی و درصد اهداف اطلاع‌یابی دانشجویان از منابع اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه

درصد	فراوانی	هدف اطلاع‌یابی منابع اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه
۴۲/۱	۱۹۸	انجام تکالیف درسی
۴/۷	۲۲	نوشتن کتاب
۲۱/۷	۱۰۲	نوشتن مقاله
۶/۴	۳۰	جستجوی متون علمی
۶/۹	۳۲	جستجوی اسناد و مدارک
۸	۳۸	مطالعه نشریات ادواری
۱۰/۲	۴۸	مطالعه برای امتحان
۱۰۰	۴۷۰	کل

جدول ۵ نشان می‌دهد که حدود ۴۲٪ افراد به خاطر آماده کردن تکالیف به کتابخانه دانشگاه مراجعه کرده و به جستجوی اطلاعات می‌پردازند. از طرف دیگر، تنها ۴/۷٪ از دانشجویان برای نوشتن کتاب به کتابخانه دانشگاه مراجعه کرده و به جستجوی اطلاعات می‌پردازند.

پاسخ پرسش ۶. ابزارهای مورد استفاده دانشجویان در اطلاع‌یابی از منابع اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه چیست؟

جدول ۶. توزیع فراوانی و درصد استفاده از ابزارهای اطلاع‌یابی از منابع اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه

نحوه جستجوی منابع در کتابخانه	فراوانی	درصد
جستجوی مستقیم در قفسه	۱۲۸	۲۶/۸
نرم‌افزار کتابخانه	۱۸۰	۳۷/۷
سؤال از کتابدار	۷۴	۱۵/۵
گفتگو با همکاران	۴۰	۸
کتابشناسی موضوعی	۸	۱/۷
اینترنت	۷۰	۱۴/۶
مجلات الکترونیکی	۱۲	۲/۵
کل	۴۷۸	۱۰۰

جدول ۶ نشان می‌دهد که ۳۷/۷٪ افراد از طریق نرم‌افزار کتابخانه و ۲۶/۸٪ از طریق جستجوی مستقیم در قفسه‌های کتابخانه دانشگاه به جستجوی اطلاعات مورد نظر خود می‌پردازند. در واقع، این دو ابزار از متداول‌ترین ابزارها در جستجوی اطلاعات مورد نظر از کتابخانه دانشگاه به حساب می‌آید. کمترین ابزار مورد استفاده کتابشناسی موضوعی است که فقط ۱/۷٪ افراد آن را مورد استفاده قرار می‌دهند.

پاسخ پرسش ۷. رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان در استفاده از خدمات اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه چگونه است؟

جدول ۷. توزیع فراوانی و درصد رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان در استفاده از خدمات اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه

استفاده از خدمات اطلاعاتی کتابخانه	فراوانی	فراوانی
مرجع	۱۵۶	۴۳/۵
لیست آخرین اضافات	۵	۱/۳
سی دی رام‌ها	۲۱	۵/۹
امانت بین کتابخانه‌ای	۵۲	۱۴/۵
نمایش روزنامه‌ها	۸	۲/۱
بریده جراید	۲	۰/۶
اشاعه اطلاعات گزینشی	۳	۰/۸
آگاهی‌رسانی جاری	۲	۰/۶
رایانه و اینترنت	۱۱۵	۳۲
کل	۳۶۰	۱۰۰

جدول ۷ نشان می‌دهد که ۴۳/۵٪ از دانشجویان برای جستجوی اطلاعات مورد نیاز خود از خدمات مرجع کتابخانه دانشگاه استفاده می‌کنند. درصد بسیار کمی از آنان یعنی ۰/۶٪ از خدمات بریده جراید و آگاهی‌رسانی جاری کتابخانه استفاده می‌کنند.

پاسخ پرسش ۸. رفتار مطالعاتی دانشجویان در مطالعات تخصصی چگونه است؟

جدول ۸. توزیع فراوانی و درصد مطالعات تخصصی دانشجویان از منابع اطلاعاتی

منابع مطالعه تخصصی	فراوانی	درصد
کتاب‌ها	۲۰۰	۶۱/۵
نشریات ادواری	۳۲	۹/۸
پایان‌نامه‌ها	۹۳	۲۸/۷
کل	۳۲۵	۱۰۰

جدول ۸ نشان می‌دهد که ۶۱/۵٪ از دانشجویان از کتاب‌ها به عنوان منابع اطلاعاتی برای مطالعه تخصصی و کمترین میزان یعنی ۹/۸٪ به استفاده از نشریات ادواری به عنوان منابع مطالعه تخصصی خود می‌پردازند. این در حالی است که روزآمدترین مطالب تخصصی در نشریات به چاپ می‌رسند.

با بررسی مطالعات تخصصی دانشجویان مشخص شد که ۷۷/۸٪ افراد ترجیح می‌دهند که در منزل به مطالعه تخصصی بپردازند و ۷/۹٪ در کتابخانه یا سایر مکان‌ها به مطالعه می‌پردازند. این در حالی است که فقط ۶/۳٪ افراد به استفاده از کتابخانه گروه می‌پردازند.

همچنین، با بررسی راه‌های تهیه منابع مطالعات تخصصی دانشجویان مشخص شد که ۵۳/۱٪ از دانشجویان، منابع مطالعات تخصصی خود را از طریق خرید این منابع تأمین می‌کنند. نتایج حاصله نشان می‌دهد که درصد امانت از کتابخانه ۳۳/۹٪ برای انجام مطالعات تخصصی نیز در سطح نسبتاً بالایی نسبت به روشهای تهیه منابع مطالعات تخصصی بعد از روش خرید قرار دارد. ۸/۴٪ از دانشجویان منابع خود را از طریق امانت از دوستان تهیه می‌کنند.

بررسی اهداف مطالعات تخصصی دانشجویان نشان می‌دهد که ۴۳/۶٪ افراد گروه نمونه هدف از مطالعه تخصصی خود را روزآمد نگه داشتن اطلاعات می‌دانند. کمترین میزان یعنی ۴/۴٪ از دانشجویان جهت ارتقای شغلی به مطالعات تخصصی روی می‌آورند. در حالی که ۲۶/۵٪ افراد، مطالعه تخصصی را برای بهبود کار خود و ۲۵/۵٪ برای سایر موارد انجام می‌دهند.

پاسخ پرسش ۹. رفتار مطالعاتی دانشجویان در مطالعات غیر تخصصی چگونه است؟

جدول ۹. فراوانی منابع مورد استفاده دانشجویان در مطالعات غیر تخصصی

منابع مورد استفاده برای مطالعه غیر تخصصی	فراوانی	درصد فراوانی
کتاب	۲۰۸	۷۹/۵
ادواری نشریات	۳۱	۱۱/۷
پایان‌نامه	۱۷	۶/۳
سایر	۷	۲/۵
کل	۲۶۳	۱۰۰

جدول ۹ نشان می‌دهد که ۷۹/۵٪ افراد از کتاب برای مطالعه غیر تخصصی استفاده می‌کنند و نشریات ۱۱/۷٪ را به خود اختصاص داده‌اند. کمترین فراوانی مربوط به سایر روش‌ها یعنی غیر از منابع کتاب، نشریات ادواری و پایان‌نامه‌هاست. با بررسی مکان مورد استفاده دانشجویان در مطالعات غیر تخصصی مشخص شد که ۸۴/۱٪ افراد از منزل برای مطالعه غیر تخصصی استفاده می‌کنند و سهم کتابخانه گروه ۴/۲۰٪ و دانشکده ۸/۸٪ و سایر مکان‌ها ۲/۹٪ است که در مقایسه بسیار پایین می‌باشد.

در تهیه منابع مورد استفاده دانشجویان در مطالعات غیرتخصصی ۴۶/۴٪ افراد از طریق خرید، منابع مورد نیاز خود را برای مطالعه غیرتخصصی تهیه می‌کنند. این میزان در مقایسه با موارد ذکر شده بیشترین فراوانی را نشان می‌دهد. سهم کتابخانه دانشگاه در این میان ۲۸/۵۰ درصد است که در مقایسه با خرید کمتر است. ۵٪ افراد سعی می‌کنند از روش‌هایی غیر از خرید، امانت از دوستان (۲۰/۱٪) و کتابخانه دانشگاه (۲۸/۵٪) به تهیه منابع برای مطالعات غیر تخصصی خود بپردازند.

بررسی اهداف دانشجویان در مطالعات غیرتخصصی نشان می‌دهد که ۷۱/۱٪ افراد هدف از مطالعه غیرتخصصی خود را افزایش دانش عمومی می‌دانند. کمترین سهم یعنی ۲/۹٪ به سایر هدف‌هایی غیر از افزایش دانش عمومی، افزایش آگاهی سیاسی - اجتماعی (۲۵/۱٪) و جمع‌آوری اطلاعات برای برنامه تلویزیونی رادیویی (۸٪) و سایر موارد (۲/۹٪) اختصاص دارد.

پاسخ پرسش ۱۰. مشکلات دانشجویان در اطلاع‌یابی از منابع اطلاعاتی کتابخانه چیست؟

جدول ۱۰. توزیع فراوانی و درصد مشکلات دانشجویان در اطلاع‌یابی از منابع اطلاعاتی کتابخانه

مشکلات اطلاع‌یابی از منابع کتابخانه	فراوانی	درصد
در دسترس نبودن مواد	۶۵	۲۴/۷
عدم تمایل کارمند کتابخانه برای خدمات	۲۴	۹/۲
ناقص بودن منابع اطلاعاتی	۴۱	۱۵/۵
فقدان زمان	۷۱	۲۶/۸
عدم آشنایی با فهرست کتابخانه	۱۱	۴/۲
فقدان اطلاعات در استفاده از کتابخانه	۸	۲/۹
عدم آشنایی با زبان انگلیسی	۱۵	۵/۴
پراکندگی اطلاعات در منابع بسیار	۱۹	۷/۱
گسترده‌گی اطلاعات	۱۰	۳/۸
کل	۲۶۳	۱۰۰

جدول ۱۰ نشان می‌دهد که مهم‌ترین مشکل ۲۶/۸٪ از افراد در جستجوی اطلاعات از کتابخانه، فقدان زمان است. در دسترس نبودن مواد با ۲۴/۷۰ درصد در مرتبه دوم قرار گرفته و میزان قابل توجهی از مشکلات دانشجویان در اطلاع‌یابی از منابع کتابخانه را تشکیل می‌دهد. ناقص بودن منابع اطلاعاتی با ۱۵/۵۰ درصد فراوانی در رتبه سوم مشکلات دانشجویان در اطلاع‌یابی از منابع کتابخانه عنوان شده است که این موضوع نیز توجه خاصی را در جهت رفع این مشکل می‌طلبد. کمترین فراوانی مربوط به فقدان اطلاعات در استفاده از کتابخانه است (۲/۹۰٪). این یافته نشانه مثبتی برای کتابخانه است اما فراوانی سایر پارامترها یعنی فقدان زمان، در دسترس نبودن مواد، ناقص بودن منابع اطلاعاتی و عدم تمایل کارمند کتابخانه برای خدمات با ۹/۲۰ درصد فراوانی از نقایص کار است که مستلزم توجه و تلاش و برنامه‌ریزی برای رفع آن‌ها است.

پاسخ پرسش ۱۱. رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان ارشد دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد از منابع مختلف اطلاعاتی (منابع بین فردی،

منابع سازمانی، منابع کتابخانه‌ای و رسانه‌ها) چگونه است؟

۱۱-۱. منابع بین فردی که جهت جستجوی اطلاعات توسط دانشجویان مورد استفاده قرار می‌گیرد، در جدول ۱۱ مورد بررسی

قرار گرفته است.

جدول ۱۱. توزیع میانگین عملهای مربوط به اطلاع‌یابی دانشجویان از منابع بین فردی

میانگین	گویه
۳/۰۷	اساتید
۳/۰۲	کارمندان کتابخانه و کتابداران
۳/۶۷	دوستان
۳/۵۵	همکلاسی‌ها
۳/۵۰	دانشجویان سال آخر
۳/۴۹	خانواده
۳/۴۲	متخصص موضوعی

جدول ۱۱ نشان می‌دهد بیشترین میانگین نمره پاسخ‌ها مربوط به «دوستان» با میانگین ۳/۶۷ و کمترین میانگین نمره پاسخ‌ها مربوط به «کارمندان کتابخانه و کتابداران» با میانگین ۳/۰۲ بوده است.

۱۱-۲. بررسی رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان از منابع سازمانی و کتابخانه‌ای

منابع سازمانی و کتابخانه‌ای که جهت جستجوی اطلاعات توسط دانشجویان مورد استفاده قرار می‌گیرد، در جدول ۱۲ مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول ۱۲. توزیع میانگین عامل‌های مربوط به اطلاع‌یابی دانشجویان از منابع سازمانی و کتابخانه‌ای

میانگین	گویه
۳/۳۵	کتابخانه دانشگاهی
۲/۷۶	کتابخانه ملی
۲/۹۳	کتابخانه تخصصی
۲/۹۰	کتابخانه عمومی
۲/۹۲	فهرست ناشران و کتابفروشان

جدول ۱۲ نشان می‌دهد بیشترین میانگین نمره پاسخ‌ها مربوط به «کتابخانه دانشگاهی» با میانگین ۳/۳۵ و کمترین میانگین نمره پاسخ‌ها مربوط به «کتابخانه ملی» با میانگین ۲/۷۶ بوده است.

۱۱-۳. بررسی رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان از سایر منابع

جستجوی اطلاعات از سایر منابع بیشتر به منابع رسانه‌ای و منابعی بر می‌گردد که ممکن است جزو منابع کتابخانه‌ای باشند ولی دانشجویان آن‌ها را شخصا تهیه و از آن‌ها استفاده می‌کنند. مطابق جدول ۱۳ این منابع مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول ۱۳. توزیع میانگین عملهای مربوط به اطلاع‌یابی دانشجویان از سایر منابع

میانگین	گویه
۳/۱۳	تلویزیون
۲/۷۵	مجله
۲/۶۹	روزنامه
۲/۶۲	رادیو
۲/۶۴	تلفن
۲/۹۳	رسانه الکترونیکی
۲/۶۸	منابع تحت وبی
۲/۷۹	موارد دیگر

جدول ۱۳ نشان می‌دهد بیشترین میانگین نمره پاسخ‌ها مربوط به «تلویزیون» با میانگین ۳/۱۳ و کمترین میانگین نمره پاسخ‌ها مربوط به «راديو» با میانگین ۲/۶۲ بوده است.

۱۱-۴. مقایسه توزیع نمرات متغیرهای اطلاع‌یابی از منابع بین فردی، منابع سازمانی و کتابخانه‌ای، و سایر منابع با میانگین فرضی ۳.

جدول ۱۴. آزمون t استودنت تک‌نمونه‌ای، مقایسه توزیع نمرات متغیرهای منابع بین فردی، منابع سازمانی و کتابخانه‌ای، و سایر منابع با میانگین فرضی $\mu = 3$

متغیر	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار	t	P
منابع بین فردی	۳/۴۳	۰/۷۴۷	۰/۰۵۴	۷/۹۷	۰/۰۰۱
منابع سازمانی و کتابخانه‌ای	۲/۹۷	۰/۸۱۰	۰/۰۵۸	-۴/۱۸	۰/۶۷۶
سایر منابع	۲/۷۸	۰/۷۷۵	۰/۰۵۶	-۳/۸۳	۰/۰۰۱

براساس جدول ۱۴، متغیرهای منابع سازمانی و کتابخانه‌ای و سایر منابع چون P- مقدار بیشتر از ۰/۰۵ است، بنابراین، آزمون استیودنت تک‌نمونه‌ای معنادار نبوده است و میزان این متغیرها به طور متوسط کمتر از حد متوسط است ولی متغیر منابع بین فردی چون P- مقدار کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین، آزمون استیودنت تک‌نمونه‌ای معنادار بوده است و میزان این متغیر به طور متوسط بیش از حد متوسط است.

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد نجف‌آباد مورد بررسی قرار گرفت. نتایج این پژوهش در بررسی رفتار اطلاع‌یابی از منابع اطلاعاتی مختلف نشان داد که مهم‌ترین منبع اطلاعاتی برای دانشجویان، شخص آگاه در موضوع است که با یافته‌های مختارپور (۱۳۸۶)، Sheeja (2010) و Catalano (2012) موافق است. مهم‌ترین هدف اطلاع‌یابی دانشجویان، نگارش پایان‌نامه است که با نتایج مختارپور (۱۳۸۶) و Francis (2005) هم‌خوانی ندارد و مهم‌ترین ابزار مورد استفاده آنها، نرم‌افزار کتابخانه است. شاید میزان استفاده کم از مجلات چکیده‌نامه و نمایه‌ها به دلایل مختلفی از جمله ضعف دانشگاه محل تحصیل از حیث کمبود و یا عدم آگاهی و آشنایی کافی دانشجویان با این نوع از منابع باشد.

در هنگام استفاده از کتابخانه دانشگاه مهم‌ترین منبع اطلاعاتی افراد، کتاب‌های درسی است که با نتایج مختارپور (۱۳۸۶) و Sheeja (2010) هم‌خوانی ندارد؛ مهم‌ترین هدف از جستجوی اطلاعات در کتابخانه، انجام تکلیف درسی؛ مؤثرترین ابزار مورد استفاده، نرم‌افزار کتابخانه است. مهم‌ترین منبع خدمات اطلاعاتی مورد استفاده، خدمات مرجع کتابخانه است که با یافته‌های مکری موافق است.

در مطالعات تخصصی و غیرتخصصی دانشجویان، مهم‌ترین منبع اطلاعاتی مورد استفاده، کتاب؛ بیشترین مکان مطالعه، منزل؛ راه تهیه منابع اطلاعاتی اکثر دانشجویان از طریق خرید کتاب است. مشکل بیشتر دانشجویان در اطلاع‌یابی از منابع اطلاعاتی کتابخانه، فقدان زمان، سپس در دسترس نبودن مواد و سپس ناقص بودن منابع اطلاعاتی است. پژوهش‌های مختارپور (۱۳۸۶) و ویکرمنیاک (wickermanyak, 2012) حاکی از دسترس نبودن مواد هستند، ولی پژوهش خسروی (۱۳۸۸) موید فقدان زمان می‌باشد.

در بخش منابع بین فردی، بیشترین میزان اطلاع‌یابی دانشجویان از دوستان و کمترین میزان اطلاع‌یابی از کتابداران انجام می‌گیرد. همچنین، در بخش منابع سازمانی و کتابخانه‌ای، بیشترین میزان اطلاع‌یابی از کتابخانه‌های دانشگاهی و کمترین میزان اطلاع‌یابی از کتابخانه ملی صورت می‌گیرد. در اطلاع‌یابی دانشجویان از سایر منابع نیز بالاترین میانگین به تلویزیون تعلق دارد.

در نهایت، مشخص شد که میزان اطلاع‌یابی دانشجویان از منابع بین فردی بیشتر از حد متوسط و از منابع سازمانی و کتابخانه‌ای و سایر منابع مانند رادیو، تلویزیون و غیره کمتر از حد متوسط است.

پیشنادهای کاربردی

۱. مجلات چکیده‌نامه، مقالات نقد و بررسی و نمایه‌ها در کتابخانه‌های دانشگاه نجف آباد تقویت شود.
۲. با توجه به میزان استفاده از کتابخانه دانشگاهی، برای استفاده و بهره‌گیری بیشتر از آن پیشنهاد می‌شود که اطلاع‌رسانی در خصوص کتابخانه‌ها و خدمات آن‌ها در دانشگاه آزاد نجف‌آباد تقویت گردد و واحدی تحت عنوان آشنایی با کتابخانه یا آشنایی با روش‌های جستجو و بازیابی اطلاعات در واحدهای درسی دانشجویان گنجانده شود.
۳. کتابخانه دانشگاه با برپایی دوره‌های آموزشی و یا کنفرانس و بروشور و کاتالوگ، دانشجویان را با منابع اطلاعاتی گوناگون آشنا نماید.
۴. کتابخانه باید ایجاد و ارائه خدمات اطلاعاتی مانند خدمات آگاهی‌رسانی جاری، اشاعه‌گزینی اطلاعات، بریده‌جراید و لیست آخرین اضافات را مورد توجه قرار دهد.
۵. سهم بیشتر خریدهای شخصی کتب توسط دانشجویان نسبت به روش تهیه و امانت از کتابخانه دانشگاه نشانگر ضرورت سرمایه‌گذاری بیشتر دانشگاه روی کتابخانه‌ها و افزایش کمیت و کیفیت خدمات و منابع کتابخانه‌ها است.
۶. دانشگاه باید طوری برنامه‌ریزی کند که زمان کافی برای استفاده از کتابخانه برای دانشجویان در نظر گرفته شود. همچنین، با توجه به این‌که درصد زیادی نیز به در دسترس نبودن مواد اشاره کرده‌اند پیشنهاد می‌شود دانشگاه ضمن افزایش منابع، به فکر تسهیل دسترسی دانشجویان به منابع نیز باشد.

منابع

- خسروی، مریم (۱۳۸۸). بررسی و مقایسه رفتار اطلاع‌یابی مراجعان به کتابخانه پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران. فصلنامه کتاب، ۱۵۹-۱۷۴، (۱)، ۲۰.
- سرمد، زهره و بازرگان، عباس (۱۳۸۳). روشهای تحقیق در علوم رفتاری. تهران: انتشارات آگه، چاپ نهم.
- شوق‌پور، داوود، غلامی، زهرا، و سلیمانی، محمدرضا (۱۳۸۹). بررسی رفتار اطلاع‌یابی هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی منطقه (دو). فراسوی مدیریت، (۱۲)، ۱۸۳-۲۰۶.
- مختارپور، رضا (۱۳۸۶). بررسی و مقایسه رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری در دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز. نما (مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران)، ۷ (۲).
- نادری، عزت‌الله و سیف‌نراقی، مریم (۱۳۷۴). روش‌های تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن در علوم انسانی با تأکید بر علوم تربیتی. چاپ چهارم، تهران: دفتر تحقیقات و انتشارات بدر.
- نوروزی، یعقوب، تلخایی، زهرا، و حافظی، مهدی (۱۳۸۹). بررسی رفتار اعضای هیئت علمی دانشگاه اراک در استفاده از اینترنت. دانش‌شناسی، (۱۰)، ۸۱-۹۳.

Abdoulaye, K. (2002). Information – seeking behavior of African students in Malaysia: A research study. *Information Development*, 18(3), 191-195.

Catalano, M. (2013). Patterns of graduate students' information seeking behavior: a meta- synthesis of the literature. *Journal of Documentation*, 69(2), 243-27.

- Francis, Hannah (2005). The information-seeking behavior of social science faculty at the University of the West Indies, St. Augustine campus. *The Journal of Academic Librarianship*, 31(1), 67-72.
- Halder, Santoshi., Ray, A., & Chakrabarty, P. K. (2010). Gender differences in information seeking behavior in three universities in West Bengal, India. *The International Information & Library Review*, 42(4), 242-251.
- Makri, S. (2008). Investigating the information-seeking behavior of academic lawyers: from Ellis model to design. *Information Processing and Management*, 44, 613-634.
- Marouf , L. and Anwar ,M.A.(2010). Information-seeking behavior of the social sciences faculty at Kuwait University. *Library Review*, 59 (7), 532-547.
- Niu, X., B. Hemminger, M., Lown, C., Adams, S, Brown, C., Level, A. (2010). National study of information seeking behavior of academic researchers in the United States. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 61(5), 869-890.
- Sheeja, N.K.(2010). Science vs social science :A study of information-seeking behavior and user perceptions of academic researchers. *Library Review*, 59 (7), 522-531.
- Wickramanayake, L. (2010). Information-seeking behavior of management and commerce *Library Review*, 59 (8), 624-636.